

Înălțarea la Cer 1955

Nu știam că este joi, și 40 de zile după Înviere.

Trec zilele cu sapa în mână și noapțile cu somn adânc.

Mai aveam nouă rânduri de săpat. Drumeagurile cu iarbă înaltă sunt înspicate, trebuie cosite, fiindcă sămânța se revarsă alături și-mi invadează via. N-am îndreptat sârma. N-am legat joardele pe sârmă sau pe araci. N-am pus varza și aștept zadarnic plugul sau tractorul, pentru un pogon. Pogonul de livadă, cu pomi rari și fân înspicat, trebuie făcut pologi, pentru a alunga sămânța, gata să alunece șuvoi în vie. N-am avut tractor să ar și să pun porumb.

Înduioșați de eforturile și de viața mea de pustnic, directorul și administratorul școlii silvice m-au anunțat ieri dimineața că-mi vor pune la dispoziție calul și plugul, să ar în vie (nu țineam deloc), dar pentru varză sau porumb m-am bucurat. M-au poftit și la o cană de lapte cu cicoare, cu pâine proaspătă neagră. Eram de 6 ore în vie cu sapa boantă, mă dureau mâinile, îmi venea să țip, să plâng de furie. M-am liniștit, gândindu-mă la varza lui Diocletian, și am pufnit în râs. Le-am povestit de împăratul dalmatin, am înfulecat bucăți gigantice de pâine neagră (am mâncat, de fapt, cele 3 porții), administratorul mi-a ascuțit sapa și am dat fuga în vie. Am lucrat până la răsăritul lunii, în corn de frazelă vieneză. (O, ce dulci amintiri, atât de puțin băgate-n seamă!).

Am adormit, repede, buștean, ca să scol la timp pe vizitiul care manipulează plugul bont. M-am trezit prea devreme. L-am lăsat încă o oră și am ridicat joardele uscate de viță, de astă-toamnă, să le bag în ghețăriia transformată în magazie de lemne. Am greblat drumurile. Peste o oră, la 5 dimineața, l-am găsit pe nea Gheorghe, vizitiul, spălându-se pe față cu apa din butoi.

M-a anunțat, solemn, că este Înălțarea. A bătut, aseară, toaca la biserică.

— De câți ani n-ai mai fost la biserică ?

— Păi, de vreo trei ani.

Bucătăreasa școlii m-a văzut cu sapa în mână :

— Vreți să băgați sapa în vie de Înălțare ?

— De când n-ai mai fost la biserică ?

— De multă vreme, de...

Așadar, biserica s-a transformat și a rămas un ritual, un

păienjeniș de forme. Am pus sapa și grebla la rastelul meu de arme agricole. Nici nu mă gândesc să nu respect formele. Poate că... *forma dat esse rei*. Am voie să mătur. Mi-am greblat ușor și puțin aleile. Mi-am măturat salonul, fiindcă mi-am ales, drept chilie, din casa pustie, odaia cea mai spațioasă, anume salonul. Mi-am făcut patul. M-am spălat. M-aș duce să mă rad. Sunt de două săptămâni nebărbierit. M-aș duce la biserică sau chiar la Mănăstirea Țigănești, s-o văd pe maica Veronica. Sunt prea ponosit. N-am nici un ban la mine. Mai am un colț de pâine. Aștept să vină poimăine nevasta, să ia câteva coșuri cu cireșe, să-mi vadă isprava agricolă, să-mi aducă țigări. Ea deplânge degradarea mea de pălmaș. Mă lasă să-mi fac mendrele, decât să ajung conțopist de Capitală, să tai frunză câinilor la un trust de construcții, cu un pol pe zi (cum mi s-a promis un loc), să asist la chiulangeală, la risipă, la delapidare, la delăsare. M-aș îmbolnăvi de gălbănare, cum m-am îmbolnăvit la Ocele Mari, de scârbă și de înfometare, fiindcă nici nu poți trăi, nici nu poți muri, cu patru guri la un pol.

Se îmbolnăvise la ocnă Dr. Ștefăniță Cojocaru, elevul lui Madgearu, legionar, director la *Incop*, în scurta guvernare a partidului său, certat cu nemții, fiindcă nu le-a dat decât o cotă slabă din producția anuală de floarea soarelui, asigurând în prealabil consumația internă. Nemții, în toamna lui 1940, erau înfometați de grăsimi. Năvăliseră ca lăcustele asupra României, izgonind pe Lupeasca și pe Carol II, instalând pe Horia Sima, drept manechin, și pe generalul Ion Antonescu, în care aveau încredere relativă.

Nici manechinul și nici Antonescu nu s-au lăsat dijmuți și jecmăniți de ultima cămașă și de ultimul strat de grăsimi. Poate că ei ar fi dat totul, ca să se mențină la putere. Nu-i lăsaus aghiotanții. Le era rușine de ochii iscoditori ai aghiotanților.

Ștefăniță Cojocaru era un aghiotant al lui Horia Sima. Acum dormea pe prici și rogojină, alături de mine. Faptul că n-a dat toată floarea soarelui la *Solagra* (societatea mixtă româno-germană) mi l-a făcut simpatic. Fusese și la Buchenwald și el mi-a povestit cum asasinii lui Nicolae Iorga (Traian Boeriu, Deciu, etc.) i-au luat apărarea, atunci când Sorin Pavel, cel mai bun prieten al studenției mele berlineze, a ținut o conferință denigratoare la adresa Apostolului Iorga, pentru a le intra în voie și din repulsie veche literară iorghisto-semănătoristă.

Ștefăniță Cojocaru și doctorul Braunstein (cel care *absolvise*

Auschwitzul) mi-au confirmat că Buchenwald și Auschwitz au fost pensioane pentru domnișoare față de iadul nostru de la Ocnele Mari. Acolo, morții se ardeau la crematoriul lagărului. Ai noștri se împut în celule, până când se fac formalitățile și-i îngroapă în țințirim. La Aiud, doi deținuți nici n-au anunțat moartea celui de-al treilea, pentru a-i mânca rația. Înfometarea îi făcea să suporte cadavrul lângă ei, putoarea și macabrul situației, până când s-au sesizat gardienii de exalarea pestilențială a celulei.

Când Ștefăniță Cojocaru a căzut bolnav de hepatită infecțioasă, spunându-ne în continuare povești și făcând schimb de experiențe și de prizonieri, din lagărul de dreapta și din lagărul democratic, pentru a ne trece vremea, l-am îngrijit frățeste. De la el am luat boala. M-am molipsit. Am căzut bolnavi o treime din deținuții lagărului.

Atunci, am vrut să mor prima oară. Euforia mea vitală permanentă, reală și impusă cu voință inebriabilă, a scăzut. Eram în a 12-a zi de nemâncare. S-a clătinat nu atât încrederea în viață, în sport, în voință, în detașare, în mandarinat, ci am trăit extenuarea prin înfometare. În al 5-lea an de pușcărie, mă făcusem mai ușor decât fulgul. Din mandarin, am căpătat porecla de Mahatma Gandhi, despre care ținusem o conferință și făceam mereu conversații explicative și utile, precum și analize asupra tacticii politice în țările orientale: non-violența, pasivitatea, ancorarea în doctrina strămoșilor, postul îndelungat.

Biserica a rămas un păienjeniș de forme. Nu-i motiv a o părăsi. Nu mai credeam în substanța ei. Îi respectam formele.

Puțin, foarte puțin, o, scumpul meu !

O cumplită tristețe m-a cuprins.

Am rămas fără porumb de iarnă și fără varză, mâncarea favorită a lui Dioclețian și a valahilor, fiindcă în ziua când aveam plugul și caii liberi era o sărbătoare religioasă !

Maica Veronica la Țigănești (mai 1955)

Un zvon circulă în București: maica Veronica a ieșit din pușcăria de la Galați și a fost adusă în București. I s-a fixat domiciliu obligatoriu la mănăstirea de măicuțe de la Țigănești.

Oricum, boatele negre de sus se poartă omenește ? După ce-au spurcat și stricat cuibul columbelor de la Vladimirești, au târât prin închisori pe măicuța-stareță Veronica, pe substareța Micaela și pe

duhovnicul lor, părintele Ioan-Silviu Iovan, încearcă s-o dreagă? Și-au făcut punct de onoare și merit din faptul că nu s-a mers până în pânzele albe și ei au scos-o din *ghearele* Securității? Dar cine a băgat-o în ghearele Securității? Călugării mistici dau Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu. N-au alarmat boaițele negre, cu clopoțelul de argint al calomniei, atârnat pe ceafa groasă, organele statale de supraveghere? Nu le-au alertat inutil, voit-ticălos, și purcezând din invidie? Și ce înseamnă până-n pânzele albe? Până la decapitare? Sau – și mai rău – aplicarea metodelor lui Teohari Georgescu în lagărele de exterminare, prin înfometarea, bătaia și schingiuirile de pomină de la Ocnele Mari, Aiud, Suceava, Gherla și Galați? Își fac boaițele de sus un merit din faptul că nu i-au bătut cu ciomegele pe cei trei, că nu le-au pus fecale și urină în gură? Sper că prin acest purgatoriu n-au trecut nici Veronica, nici Micaela, nici părintele Ioan, nici călugării sihaștri arestați, deși de tratamentul omenos aplicat ultimilor mă îndoiesc mult.

Acestea sunt favorurile, și omenia, și blândețea clerului de sus față de călugării mistici vladimiriști, călugări care cred realmente în Dumnezeu? Unde sunt sihaștrii? O parte-s arestați, altă parte fugari în ceasul de față, intrați în gaură de șarpe, ascunși, cu mii de pericole, de credincioși, de rude sau de prieteni. Celor arestați nu cumva li se aplică metoda de reeducare a lui Macarenko?

În schimb, fratele Andrei răsfoiește în tihna comodă a bibliotecii patriarhale, cu degete lungi, albe, tomuri latinești sau englezești, dizertează în franțuzește și sporovăiește germana cu musafiri de marcă.

Episcopul Dr. Antim își umple bîrdăhanul de trei ori pe zi, Sandu Tudor se plimbă cu aerodinamicul între Suceava și Capitală, în amintirea vechiului său tip de Don Juan al madonelor platinat din *sleeping-car*, ca în romanele lui Dekobra.

Pitorescul Cleopa așteaptă să predice zecilor de mii de credincioși de la Vladimirești (fugăriți și arestați imediat ce intră pe sub portalul tinerei mănăstiri).

Arsenie Athonitul arde de nerăbdare să spovedească molcom călugărițele fecioare.

Ginerele episcopului de Buzău nădăjduia să sporească haraciul pentru sublima poartă episcopală și să i se sporească retribuția de jurisconsult fără procese.

Cu acest prilej memorabil, ortodoxia autocefală oficială română a dat un lamentabil examen.

Îmi vin în minte, fără să vreau, cuvintele scatofage ale aceluia deputat agramat liberal, care vorbea la masaj despre biserica autocefală română. Curat auto-fecală, *coane Mitică!*

Biserica ortodoxă nu se va sparge în două, așa cum au dorit și doresc adversarii.

S-au arestat păstorii vladimiriști și s-a încercat împrăștierea turmei ortodoxe. Nu s-a ajuns la rezultatul dorit. Nici nu se va ajunge la divorț între biserica de sus și biserica de jos.

În lipsa căpeteniilor vladimiriște, stiliștii și episcopul lipovenesc dau târcoale ca lupii după pradă. Se zvonește că soborul călugărițelor rămase de izbeliște la Vladimirești a hotărât, pentru a scăpa de prigoană, să adere la vechiul stil, să devină mănăstire sectantă lipovenească și să termine cu biserica oficială ortodoxă prigonitoare. O greșeală ușor reparabilă.

S-a și uns un mitropolit, fiindcă stiliștii ar fi numărând deja două milioane de suflete. Vladimiriștii mai aduc alte două milioane. S-a și pronunțat numele mitropolitului ales, care ar fi inenarabilul Galaction Cordun, căruia i se cunoaște profilul de carierist și egumen lumeț. Din lac s-a căzut în puț.

Între biserica de sus și biserica de jos sunt conflicte fatale, larvate și uneori ies, în criză, la suprafață, criză rareori insurecțională. Biserica nu este Stat, aparat pe care diferitele clase sociale să pună mâna pe conducere pentru a asupra și osândi pe cei învinși, a-i înjuga ca robi la muncă faraonică. Biserica este trupul nemuritor al lui Christos, casa Domnului, unde vin, se roagă, se închină, se ușurează sufletele încărcate, unde vin și iau lumină credincioșii la Înviere, unde se botează, se cunună și se oficiază slujba de îngropare, altar permanent deschis și hebdomadar vizitat de orice aderent. Biserica ortodoxă este monopolul lui Marina, al lui Antim, al lui Sebastian Rusan sau al diavolului Valerian Zaharia, episcopul ateu de la Oradea.

Părintele Ioan-Silviu Iovan a avut dreptate în această privință, când mi-a telegrafiat în cursul lunii martie 1955, la caterisirea sa, să nu fac nici un recurs, fiindcă această grupă monopolizatoare a bisericii ortodoxe – textual – *după ce și-a vândut sufletul, vrea să vândă și biserica.*

Telegrama mi-a fost adresată la Alexandria, unde mă aflam în

surghiun profesional, trimis de colegii mei, la plângerea Episcopului Dr. Antim.

Când am primit această telegramă-fulger, m-am cutremurat și eu, s-a cutremurat și colectivul avocațial de Alexandria, s-a cutremurat și Teleormanul, bez Vlașca și Capitala. Franchetea părintelui Ioan asupra monopolștilor nu lăsa nimic de dorit. Au zbârnâit telefoanele și telegrafele de la Poșta Alexandria, când s-a primit drastica telegramă la organizația de bază, la conducerea de partid, la organele de observație. Am fost imediat pus sub lupă, chemat, prin colectiv, la organizație, pentru a fi cunoscut de *visu et de auditu*. Un grangure de București s-a deplasat la Alexandria, pentru conversații. Nu m-a găsit imediat, fiindcă eram olandez zburător, avocat chemat la Panciu. Cu mare greutate și cu zeci de telefoane între București și Alexandria, m-au putut repera și chema la taifas teologic în palatul din strada Batiștei. O sfeclisem și o mâlcisem, dar nu de teama consecințelor eventuale care puteau duce la o nouă arestare (cât ar fi putut dura?), cât mai ales pentru că nu-mi terminasem o ultimă operație cezariană, pentru a scoate viu fătul cel nou al bisericii mele.

Deși mandatul meu avocațial încetase, deși interdicția părintelui Ioan era clară și categorică, iar opinia sa fixată în diatriba *și-au vândut sufletul, acuma vând biserica*, totuși eu nu eram un subordonat și nici înregimentat sub vreo formă în mișcarea vladimiresciană. Încetase mandatul avocațial. Nimeni nu-mi putea lua mandatul de om, libertatea mea de acțiune într-o chestiune publică a bisericii și a patriei mele. Nu m-am înregimentat niciodată într-o officină obscură sau publică de natură a-mi aliena libertatea de gândire și acțiune. Mi-am păstrat și-mi voi păstra mereu mâinile libere, într-o țară obișnuită să lucreze în bande, facțiuni, bisericuțe, partide sau cenacлuri. *Je suis au-dessus de la mêlée*. Sunt deasupra învâlmășagului, în calitate de mandarin și intelectual valah, mă amestec în învâlmășag deseori, acolo unde-mi poruncește conștiința, inima și raționamentul meu, dar nu fac *chelemet*, cumetrie și sindrofie prelungită la infinit cu prietenii, oaspeții sau amfitrionii. Nu fac, nu depun și nu cer jurăminte întru eternitate. Situațiile obiective sunt prea labile în țara mea, pesta biologică prea ordinară, cutumele prea rele, intențiile puterilor străine prea frecvente și simțul local de orientare prea încet. Doctrina umanității și a strămoșilor, pe care le predic într-un tot organic, sunt prea puțin respectate de toate bandele, facțiunile, partidele și bisericuțele, pentru a mă amalgama fără rost și fără apel.